

Keskusteluista on poimittu selkeästi työkaluun yleisesti liittyvät kommentit, jotka voivat olla kaikille hyödyllisiä. Kokonainen versio, jossa kaikki kommentit mm. työkalun yksityiskohtiin liittyen, on tarvittaessa saatavilla PIK-hanketiimiltä.

Kommentit työkaluun liittyen

Yleiset kommentit

- Ajatuksen tasolla hyvä, että on jotain, mistä lähtee liikkeelle. Pitää olla yksinkertainen, että alkaa tehdä.
- Työkalu havainnollistaa hyvin eri ilmastovaikutusten osa-alueita

Checklist-tyyppinen ajattelu

- Työkalu auttaa pohtimaan sitä, mitä tehdään ja mitä käytännön vaikutuksia toiminnalla on.
- Tämä on organisaatiolle checklist ja herättäjä ja arvokas peilauksena ”missä nyt menemme ja miten näemme oman toimintamme, mikä jää katveeseen”. Tämä voisi olla koko työkalun yläotsikko eli selkeä viesti siitä, mihin tämä työkalu on tarkoitettu.
- Työkalulla voi olla merkitys esim. rahoituskeskusteluissa pienten yritysten kohdalla, koska rahoitusehdot vaativat sitä, että vastuullisuuskysymyksiä on huomioitu.

Parannuskohteet

Yleiset kommentit työkalusta, työkalun merkitys, kysymykset

- Raportoinnin näkökulmasta merkittävä on aikaväli, jolta arviointi tehdään. Tehdäänkö esim. yhdeltä vuodelta vai tarkastellaanko pidempää aikaväliä. Toimija voisi arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tähän pitää ohjeissa ohjata. Joskus voi olla, että lyhyellä aikavälillä toimen vaikutus voi olla negatiivinen, mutta pitkällä aikavälillä positiivinen.
- Työkalun ”tulos” ei ole vertailukelpoinen eri toimijoiden välillä. Tämä täytyy tunnistaa.
- Mihin itsearviointi päättyy, mikä on työkalun tarkoitus? Mikä on käytettävyys ja mitä tästä hyötyy? Mitä haetaan ja mihin kytkeytyy? Miten työkalu ohjaa eteenpäin?
- Kuka tätä täyttäisi organisaatiossa? Ihannetilanteessa tämä menisi johtoryhmään ja sitä kautta linkittyisi paremmin käytännön toimintaan.
- Osaako organisaation johto tämän täyttämisen jälkeen tarttua haasteisiin? Tarve olisi saada ratkaisukeskeisesti suosituksia siitä, miten tästä päästään eteenpäin
- Todettiin, että jos yrityksessä ei ole koskaan tehty mitään vastaavaa, ko. työkalusta olisi mahdollisesti iso hyöty. Tai jos työtä on jo tehty, uusien näkökulmien etsimisessä.
- Työkalua olisi hyvä suunnitella erikseen eri vaiheissa oleville yrityksille (aloittelijalle, pidemmällä olevalle, jne.), ja että standardien mukaan ottaminen voisi olla hyvä juttu.
- Miksi yritys haluaa käyttää työkalua? Onko vain reflektointityökalu vain omaan pohdintaan? Mihin tällä päästään, tai mitä yritys saa irti työkalusta?
- Ohjaako tämä nyt siihen, ettei tämä työkalu auta yrityksiä, jotka eivät ole näiden asioiden kanssa vielä tekemisissä? Onko liian suuri kokonaisuus aloittaville?

- Mikä on olennaista oman toiminnan kannalta, ei saisi koko palaa yrittää syödä kerralla vaan pienten askelten kautta olennaisuuksia painottaen alussa.
- Ei työkalua, joka lisää tuskaa vaan joka tarjoaa ratkaisuja.
- Pienemmissä yrityksissä olennaisuus isoin asia, ei kannata tehdä noin "perusteellisesti"/monimutkaisesti. 80/20-tapa pienille. Jostain on päästävä alkuun, mutta jos ei uskalla aloittaa, ei pääse eteenpäin.
- Erilainen toiminta niille, jotka vasta aloittavat vs. ne, jotka ovat tehneet jo paljon.
- Osaako pk-yrittäjä ajatella mitä tekee jo? Työkalu auttaa tunnistamaan mitä on jo tehty.
- Työkalu saisi kannustaa vastuullisuustyöhön.
- Kypsyysmalli, joka näyttää missä kohdassa ollaan tällä matkalla.

Tarkennukset työkalun teksteihin ja muotoiluun

- Keskustelussa tuli huomio, että työkalussa on paljon lyhenteitä. Miten ne toimivat laajassa käytössä? Todettiin, että ponnahdusikkunat saattavat ratkaista tätä.
- Joku, joka ei ole tekemisissä niin paljon, voisi kaivata sanaston.
- Selkeämpi muoto/rakenne työkalulle.

Kysymykset ja vastausvaihtoehdot

- Jokaiseen kohtaan tulisi olla, että ”miten tätä asiaa mitataan?” Ennen mittarin laittoa pitäisi miettiä, että tehdäänkö asioille jotain? Arvon näkökulma haluttiin mittareille, sekä mittareiden valinta niin, että niihin perustuva toiminnan aloittaminen tai reagointi olisi mahdollista
 - ympäristöasioissa on olemassa jo mittareita, ja että työkalun olisi hyvä perustua yrityksissä jo käytössä oleviin työkaluihin ja raportointikehikoihin. Kaupungit: YK:n kestävän kehityksen tavoitteet käytössä.
- Reflektointityökalu on hyvä pohja, mutta tällä kysymyksenasettelulla ohjaa vastaamaan ”osittain tehty” tai ”ei ole olennainen”

Käsiteltäviin teemoihin liittyvät kehitysehdotukset

- Vaikutukset veteen, myös ilmastonmuutoksen osana, ja että se voisi olla työkalussa enemmän esillä
- Vaikutusten arvioinnissa toiminnan aiheet tulisi olla yrityksen toiminnan kannalta järkeviä. Keskusteltiin, että tuotannon tehokkuuden kärsiminen tuo riskin liiketoiminnalle, esim. prosessiteollisuudessa. Josta tuli esille ajatus, että pitäisikö mukana olla kysymyksiä riskeistä? ”Onko toimijan nykyisessä toiminnassa riskejä” Voiko jollakin olla muita vaikutuksia ympäristöriskin lisäksi? Maineriski, taloudellinen riski?
- Ohjaava mekanismi: lista näkökulmista, joita pisteytettiin tärkeyden perusteella ja riskien kannalta.
- Lähipäästöt ja ilmanlaatu, kuuluisiko ne olla mukana?

Muu keskustelu

Työpajan aiheuttamista fiiliksistä keskusteltiin, että yrityspuolen esitykset olivat tosi mielenkiintoisia. Esityksissä saatiin vastauksia kysymykseen ”miksi” tehdään vastuullisesti. Todettiin, että työpajan aihe on tärkeä kilpailutuksissa. Samassa yhteydessä todettiin, että kiinteistöjen huollossa kierrätys on tärkeä teema, samalla haastava sellainen. Keskustelussa kyseltiin, että miten työkalua kehitetään eteenpäin. Todettiin, että työtä jatketaan työpajan tulosten perusteella. Työkaluun liitännäisenä voisi olla opas, esim. niiden ponnahdusikkunoiden avulla. Todettiin, että eri näkökulmia on mukava kuulla, ja että työkalussa on esimerkkejä, mikä on hyvä, konkretiaa tuova asia.

Toisen ryhmän keskustelussa esiin nousseita asioita

- Kulutuskäyttäytymisen ymmärtäminen on todella tärkeää, jotta tiedetään mitä kannattaa tehdä (”kannattaako tilata tuotetta?”). Kaikki myyntikelpoinen myydään. Mitä voidaan tehdä, jos tuotteet myyntikelvottomia?
- Päästölaskenta on yksinkertaista, mutta tietojen saaminen mistä lasket ja mitä, on haastavaa. Laskenta haetaan talousjärjestelmästä, koska siellä on jo kategorisoitu kulut. ”Onko isossa kuvassa merkitystä montako mustekynää on käytetty?” Tarkkuustaso on olennaista. Tarkka vs. karkeampi laskenta, millainen merkitys/ero näillä on? Alkuun tarkka, mutta jatkossa ylemmältä tasolta.
- Alihankkijoiden aktivointi koulutuksilla, tapahtumilla. Millä tavalla heitä osallistetaan? Koulutus päästölaskennasta. Pienempien yritysten VSME.
- Iso yritys ei välttämättä saa käyttää päästöjä valintakriteerinä, jos heillä on iso vaikutus koko alaan eikä saa asettaa eri arvoon (alihankkija)yrityksiä. Jäljitettävyyys vaikeaa.
- Koulutautumista ulkopuolelta/valmennuksia. Tässä ei tule ikinä valmiiksi. Paljon asioita ymmärrettäväksi ja sitten kaikki muuttuu, uutta tulee koko ajan. Kantapään kautta oppimista.
- Pk-yrityksissä ei resurssia palkata ketään tekemään vastuullisuusasioita, vaan sisältä joku määrätään hoitamaan/selvittämään.
- Mittaamiseen liittyvät koulutukset? Niille olisi tarvetta.
- Ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit liiketoiminnalle. Raaka-aineissa vastuullisuusriskejä eniten. Puolueetonta ohjeistusta: miten valita järkevät työkalut tai miten valita järkevät laskentatavat?

**Euroopan unionin
osarahoittama**

